

Мездра

Общински вестник XXI век

Мездра, сряда, 17 ноември - 1 декември 2010 г.

Бр. 23 (245), Година IX, Цена 0.30 лв.

ЗЕЛЕНА СВЕТЛИНА ПРЕД МОДЕРНИЗАЦИЯТА НА ПЪТЯ МЕЗДРА - БОТЕВГРАД

Мирослав ГЕТОВ

Най-мощният инфраструктурен проект в региона - модернизацията на първокласния път Е - 79 в участъка Мездра - Ботевград, най-сетне получи зелена светлина да се реализира на практика. Това стана на поредния експертен технико-икономически съвет, състоял се в Агенция "Пътна инфраструктура", на който е бил обсъден предварителният технически проект за реконструкцията на близо 33-километровата отсечка от Трансевропейската транспортна мрежа.

"На заседанието проектът беше съгласуван с НК "Железопътна инфраструктура", поясни кметът на общината Иван Аспарухов, и намериха решение трите конфликтни точки между шосейния и ж. п. проек-

та". Стиковането на двата проекта: за удвояването на пътя Мездра - Ботевград и за мо-

"Пътконсулт 2004"), предвижда съществуващият двулентов път да бъде преустроен в

то има възможност - и аварийна лента. Обичайната скорост за шофиране по тези пъ-

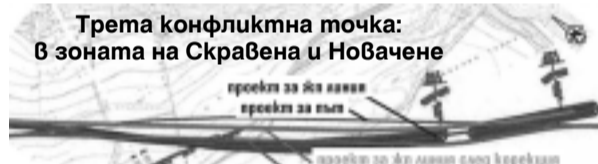
ге преустроена "гетелината" на входа на града откъм Враца и столицата, където ос-

дернизацията на ж. п. линията Видин - София, е от изключителна важност, защото те следват маршрута на Общоевропейския транспортен коридор №4 и правят връзката с Дунав мост 2.

Шосейният проект, разработен от Обединение "ВИП" (консорциум между "Виа план", "Трансконсулт - 22" и

четирилентов от милионна скоростни пътища: с по две платна за дви-

жение във всяка посока и габарит 20 м, с разделителна ивица, а къде-

тища е 110 - 120 км./ч. Най-голямото съоръжение по трасето ще бъде вторият мост над р. Искър при Мездра,

вен сегашната единична линия за Видин ще се прокарат още две линии, които ще влизат в гара Мездра и ще продължават в посока Горна Оряховица. Ще бъдат изградени и три нови кръгови кръстовища: при разклона за Дърманци, на отбивката за Ребърково и на изхода за Типченица.

В най-проблемната точка, при обхода на Люти дол, новото

Мисъл на броя:
„Ако не познаваш историята, тя може да се повтори.“
неизвестен автор

трасе ще се движи по билото на Стара планина над м. "Воулица". Ж. п. проектът пък предвижда в района на Люти дол да се построи 7,5 км тунел и гара след него.

Очаква се в близките месеци да стартират процедурите по отчуждаване на частните имоти, през които ще преминава скоростният път, а до април догодина да бъде определен изпълнителят на обекта. Удвояването на най-натоварената шосейна отсечка в Северозападна България, по която денонощно преминават над 12 хил. автомобили, трябва да приключи най-късно до края на 2013 г. Проектът е на обща стойност 85 млн. евро. 80% от тях (68 млн.) се осигуряват по ОП "Транспорт 2007 - 2013 г.", а останалите 20% (17 млн.) - от републиканския бюджет.

Фестивал на старата градска песен

ВГ "МЕЗДРЕЯ" - ЛАУРЕАТ НА "МАРА ВРАЧАНКА"

ИВА МИЛЧЕВА

За 11-та поредна година празникът на старата градска песен "Мара Врачанка" събра в разгара на есента най-ревностните любители на шлагерната музика. В сегашното издание се включиха рекорден брой изпълнители - над 570, повече от 70 формации и групи от цялата страна, вкл. от София, Пловдив, Варна, Русе, Силистра, Монтана, Лом, Дупница, Свищов и др. Сред тях бе и ВГ "Мездрей" при НЧ "Просвета - 1925" - Мездра, която е редовен участник във фестивала.

През годините нашите певци са печелили доста призови места, но този път заедно с още 10 вокални групи

бяха отличени с плакет и званието "Лауреат на "Мара Врачанка". Таня Йоловска, Милка Златковска, Марияна Спасова, Виолета Николчева и Радко Антонов обреха овациите на публиката и на журито, председателствано от Бони Милчева, с песните "Влакът на спомена" и "Реших да се оженя". Акомпанираха им Валентин Иванов (пиано), Васко Ганев (китара) и Цветомир Исаев (акордеон).

"Замисълът на органи-

заторите в групите, които във времето са печелили призови места и които продължават да поддържат високо ниво в изявиите си, да бъдат удостоени с лауреатско звание", уточни художественият ръководител на ВГ "Мездрей" Валентин Иванов.

Двоен повод за радост имаха гранд дамиче от "Мездрей", които за пореден път грабнаха приза за най-добър ретро костюм.

Продължава на 2 стр.

"НОВИ ЕНЕРГИИ" - СЕРТИФИКАТ

Министерството на икономиката, енергетиката и туризма издаде Сертификат за инвестиция клас "А" на "Нови енергии" ООД - София, в което Община Мездра притежава 10% от капитала, а мажоритарен собственик с 60% е немската фирма "ППС Ди и Джи Реноабъл ГмбХ". Основната дейност на това дружество е производството на ел. енергия от възобновяеми енергийни източници (ВЕИ). Получавайки сертификата, "Нови енергии" има възможност да направи реални инвестиции за изграждането на две малки водноелектрически централи - МВЕЦ гара Елисейна и МВЕЦ Ребърково.

"След успешната инвестиция на "Sumitomo Electric Bordnetze - Bulgaria" (SEBN), специализирана в производството на кабелни комплекти за леки автомобили "Фолксваген", "Ауди" и "Шкода", която разкри 750 работни места в Мездра, привличането на стратегически доказани инвеститори се превърна в основна антикризисна мярка и приоритет в работата на ръководството на общината", коментира по този повод кметът Иван Аспарухов.

Клуб "Приятелите на историята"

ДИСКУСИЯ ЗА ЧИСТОТАТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

Светла КРЪСТЕВА
преподавател по история
в ОУ "Хр. Ботев" - Мездра

Една древна мъдрост ни учи, че *който мисли година напред, сее жито, който мисли десет години напред - седи дърво, а който мисли 100 години напред - изгражда личност*. Българското училище не е само сграда, то е дух. Тук през годините се създава една магия, един неповторим чар, които се предават на поколения учители и ученици. Така е в ОУ "Хр. Ботев" - Мездра.

За учителя по история е свещен дълг да поддържа "магията" на знанието и да я пренесе в наши дни. Водена от тази мисъл, създадох клуб "Приятелите на историята", имайки амбицията да превърна кабинета по история в своеобразен патриотичен кът за училището, а също не и за града. Тук често по различни поводи звучат патриотичните песни на Чинтулов, мъдрите слова на отец Паусий, есета на уче-

ници за историята и съвременето. Тази година в навечерието на Деня на народните будители поставихме началото на клуба. Първото заседание беше организирано с любезното съдействие на педагогическия съветник към училището г-жа Наталия Христова, с участието на ученици от седми клас и множество гости.

Особено полезна и непринудена се получи дискусиата за чистотата на българския език и прекомерната, неуместна употреба на чуждите, навлезли в него през последните две десетилетия. В този паметен ден отново прозвучаха заветните думи от предисловието на "История славянобългарска":

Продължава на 2 стр.

Днес в броя:
20 години
СБУ - Мездра
на стр. 3 - 4

Четете вестник
„МЕЗДРА XXI ВЕК“
в интернет на
<http://mezdra.bg>

Решение 478

Приема Информация за готовността на Община Мездра за есенно-зимния сезон 2010/2011 г.

Решение 479

Приема Информация за текущото изпълнение на Програмата за осигуряване и стабилност на водоснабдяването в община Мездра.

Решение 480

1. Приема Информация за дейността на ОБКОРС - Мездра през 2010 г.

2. Освобождава от състава на ОБКОРС - Мездра Даниел Велчев - РУ "Полиция" - Мездра, Блажо Монов - РУ "Транспортна полиция" - Мездра и заличава поради смърт Любомир Радовенски - ОБА - Мездра.

3. Избира за членове на ОБКОРС - Мездра Христо Христов - в. н. д. началник РУ "Транспортна полиция" - Мездра, Иво Манчев - началник на РУ "Полиция" - Мездра и Мирослав Гетов - редактор на в. "Мездра XXI век".

Решение 481

1. Община Мездра да кандидатства с проектно предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПАК по процедура: "Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики" по Приоритетна ос I "Добро управление", подприоритет 1.3. "Ефективна координация и партньорство при разработване и провеждане на политики", наименование на проектното предложение: "Създаване на условия за разработване и прилагане на ефективни и ефикасни политики за устойчиво развитие на община Мездра".

2. Община Мездра да кандидатства с проектно предложение за предоставяне на безвъзмездна финансова помощ по ОПАК по процедура "Подобряване на обслужването на гражданите и бизнеса, в т. ч. чрез

РЕШЕНИЯ НА ОБЩИНСКИЯ СЪВЕТ**ПРОТОКОЛ №40/28.10.2010 г.**

развитие на електронното управление" по Приоритетна ос III "Качествено административно обслужване и развитие на електронното управление", подприоритет 3.1. "Подобряване на обслужването на гражданите и бизнеса, в т. ч. чрез развитието на електронното управление", наименование на проектното предложение "Община Мездра в 21 век - повишаване на качеството на управление на процесите, свързани с обслужване на населението - граждани и бизнес, в синхрон с изискванията на Закона за електронно управление".

Решение 482

На основание чл. 36, ал. 1, т. 1, чл. 38, ал. 1 и чл. 52, т. 1 от Наредбата за РПУРОБИ:

1. Да се проведат публични търгове с явно наддаване за продажба на имоти - частна общинска собственост, с начални тръжни цени, утвърдени от Общински съвет - Мездра, както следва:

1.1. УПИ IV в кв. 120 по плана на гр. Мездра от 470 кв. м., АОС 142/ 2001 г., при начална цена 2880 лв.

1.2. УПИ III по плана на гр. Мездра от 355 кв. м., АОС 143/ 2001 г., при начална цена 2173 лв.

1.3. УПИ V в кв. 120 по плана на гр. Мездра от 425 кв. м., АОС 284/ 2003 г., при начална цена 2600 лв.

1.4. УПИ II по плана на гр. Мездра от 405 кв. м., АОС 285/ 2003 г., при начална цена 2480 лв.

1.5. Парцел за жилищно строителство в с. Върбешница - т. 29 от Програмата, УПИ I в кв. 6 от 1600 кв. м., АОС 933/ 2009 г., при начална цена 3900 лв.

1.6. Парцел за жилищно строителство в с. Старо село - т. 72 от Програмата, УПИ XIII в кв. 29 от 470 кв. м., АОС 949/ 2009 г., при начална цена

на 1340 лв.

2. Кметът на общината да организира провеждането на тръжните процедури и сключи договори за продажба на имотите.

Решение 483

На основание чл. 45, ал. 1, т. 2 и ал. 3 от Наредбата за РПУРОБИ:

1. Да се извърши ликвидиране на съсобственост чрез изплащане на Община Мездра имот от 1 090.00 кв. м., представляващ УПИ XIII в кв. 49 по плана на с. Типченица, съгласувано АОС № 998/ 07.09.2010 г., на стойност 3725 лв., при ликвидиране на съсобственост с наследниците на Екатерина Благоева Павлова.

2. Възлага на кмета на общината да сключи договор за ликвидиране на съсобственост при спазване изискванията на чл. 46 от Наредбата за РПУРОБИ.

Решение 484

1. Не дава предварително съгласие да се учреди в полза на "ВАЕИ ЕНЕРДЖИ" ЕООД възмездно право на строеж и право на прокарване за "Подземна кабелна линия 20/30 kV за присъединяване на ветроенергиен парк "Веслец" в землищата на с. Цаконица и с. Горна Бешовица, община Мездра, към възлова станция, находяща се в ПИ №006058 в землището на с. Горна Бешовица.

Решение 485

Предлага на Министерския съвет на Република България да отпусне персонална пенсия по чл. 92 на Кодекса за социално осигуряване на името на Мариела Ванцова Кънчева, живеща в гр. Мездра, ул. "Принцовец" №1, съгласно чл. 7, ал. 4, т. 3 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж.

Решение 486

Дава съгласие да се закупят част от учебници и учебни по-

магала (които не са и предоставени) за 8-и клас - паралелка "Пеене" за учебната 2010/2011 г. на Нелина Мариусова Петкова от с. Върбешница, община Мездра.

Решение 487

На основание чл. 36, ал. 1, т. 1, чл. 38, ал. 1 и чл. 52, т. 3 от Наредбата за РПУРОБИ:

1. Общински съвет - Мездра дава съгласие да се включат в Програмата за управление и разпореждане с общинско имущество за 2010 г., в точка първа - Продажби - общински имоти, както следва:

1.1. Имот с идентификатор №27317.937.3 от 1905 кв. м. в с. Елисейна, м. "Аршино", съгласно АОС №1000/ 15.09.2010 г.

1.2. Имот с идентификатор №27317.937.1 от 1955 кв. м. в с. Елисейна, м. "Аршино", съгласно АОС №1001/ 15.09.2010 г.

1.3. Имот с идентификатор №000754 от 5.500 дка в землището на с. Елисейна, съгласно АОС 1016/ 15.09.2010 г.

2. Да се проведе публичен търг с явно наддаване за продажба на следните имоти:

2.1. Имот с идентификатор №27317.937.3 от 1905 кв. м. в с. Елисейна, м. "Аршино", съгласно АОС №1000/ 15.09.2010 г., с начална цена 15600 лв.

2.2. Имот с идентификатор №27317.937.1 от 1955 кв. м. в с. Елисейна, м. "Аршино", съгласно АОС 1001/ 15.09.2010 г., с начална цена 16000 лв.

2.3. Имот с идентификатор №000754 от 5.500 дка в землището на с. Елисейна, съгласно АОС №1016/ 15.09.2010 г., с начална цена 3300 лв.

3. Кметът на общината да организира провеждането на тръжната процедура и сключи договор за продажба на имотите.

Общинската преброителна комисия - гр. Мездра

започва набирането на документи за преброители и контролори за провеждане на преброяването на населението и жилищния фонд в Република България през март 2011 г.

Необходимите документи за кандидатстване: заявление чрез Общ. преброителна комисия до директора на Териториално статистическо бюро - Враца и европейски формат на автобиография, могат да се получат в **Центъра за услуги и информация на Община Мездра** (фоайето на административната сграда).

Документите могат да се свалят и от интернет страницата на Община Мездра: www.mezdra.bg - **Преброяване 2011**.

Документите се подават в срок - **от 10 ноември до 10 декември 2010 г.** в Центъра за услуги и информация - г-ше "Деловодство".

ФОТОЗАГАДКА №1

Редакцията на в. "Мездра XXI век" обявява читателски конкурс погласов: "Опознай родния край, за да го обикнеш". Всеки месец ще публикуваме по една снимка на културни или природни забележителности, исторически места и пр., които се намират в града, общината или региона. В двуседмичен срок след отпечатване на фото-

загадка желаещите да участват в конкурса трябва да изпратят своя писмен отговор на адрес: гр. Мездра, ул. "Христо Ботев" №27, Община Мездра, за конкурса на в. "Мездра XXI век", или на e-mail: mezdra21vek@abv.bg

Имената на читателите, отговорили правилно, ще бъдат оповестени във вестника, а в края на всяко тримесечие отговорилите най-вярно и изчерпателно ще бъдат наградени: **I награда** - целогодишен безплатен абонамент за в. "Мездра XXI век", **II награда** - книга (худ. литература или публицистика), **III награда** - 6-месечен безплатен абонамент за в. "Мездра XXI век".

Фотозагадка №1: Как се казва монументалната творба на снимката, къде се намира и кой е нейният автор? Очакваме Вашите отговори!

ДИСКУСИЯ ЗА ЧИСТОТАТА НА БЪЛГАРСКИЯ ЕЗИК

От 1 стр.

"О неразумни и юроде! Защо се срамуваш да се наречеш българин и не четеш, и не говориш на своя език?... Ти, българину, не се мам, знай своя род и език и се учи на своя език!", както и възкресяването на безкористното народополно дело на г-р Петър Берон - един истински пример за "патриотизъм в действие". Защото днес е много важно по-

заможните хора не само да строят параклиси (купувайки си индугенции), а да пома-

гат на училището, за което на гържавата все не ѝ достигат средства.

Спортни танци

Бронзови медали в клас 13 "D" спечели двойката Евелин Георгиев (ученик в VII "а" клас в ОУ "Кирил и Методий") и Ихтиандра Валериева (ученичка в V "в" клас в ОУ "Хр. Ботев") на X-ия открит турнир по спортни танци за Купа "Шумен 2010" - V кръг от "Купа България", който се провежда наскоро в гр. Шумен. В конкуренцията на 10 г-ета (техни връстници) възпитаниците на стилистичния КСТ "Дъга", който от известно време провежда занимания и в Мездра, събраха 44 т. за своите изпълнения на латино (самба, ча-ча, румба, джайв) и стандартни танци (англ. валс, танго, виенски

валс, кук степ).

При състезателите над 19 год. - ЛА (Латина) личните треньорите на Евелин и Ихтиандра - Петя Стоянов и Петя Димитрова, заеха второ място за Купа "Шумен 2010" и трето място за "Купа България" с общ сбор от 41 т. В открития турнир взеха участие 111 двойки от 36 клуба от цялата страна, а за "Купа България" - 50 двойки.

ВГ "МЕЗДРЕЯ" - ЛАУРЕАТ НА "МАРА ВРАЧАНКА"

От 1 стр.

Наградата се дава от четири години, като досега шармантните мездренки винаги са получавали най-висока оценка за своето сценично облекло. "Костюмът, с който бях облече-

на, е от 30-те години на миналия век - сподели новото попълнение в групата Марияна Спасова. Много се стараях, разучих модата, характерна преди седем-осем десетилетия, облекло, прическа. По принцип, когато се съберем, решаваме кой с

какво ще бъде облечен, така че да бъдем красиви, атрактивни и интересни на зрителите".

В категорията индивидуални изпълнители диплом за отлично представяне заслужи един от солистите на ВГ "Мездрей" - Рагко Ан-

тонов, който изпя песента "Ах, прости, прости". Според мен групата като цяло и лично аз се представихме много добре, което се дължи на перфектната подготовка, която предварително бяхме направили", подчерта Антонов.

СКРЪБНА ВЕСТ

На 6 ноември 2010 г. на 39-годишна възраст **ВНЕЗАПНО ПОЧИНА**

ДАНИЕЛА ИВАНОВА ДРАГАНОВСКА

- гл. инспектор в Общ. екологична инспекция.

Загубихме един всеотдаен приятел и колега!

ПОЧИВАЙ В МИР!

Поклон пред светлата ѝ памет!

Община Мездра изказва най-искрени съболезнования на нейните близки и роднини!

20 ГОДИНИ СБУ - МЕЗДРА

юбилеен лист

ГОРДЕЕМ СЕ С ОПИТА И ПОСТИГНАТОТО, КОЕТО ЩЕ ОСТАВИМ ЗА БЪДЕЩЕТО!

ИВАНКА МИШЕВА

На прага на третото хилядолетие съдбата изправи България пред много предизвикателства. Едно от най-значимите беше смяната на обществено-политическата система и то в условията на започнал вече процес на световна глобализация. Какво щеше да се случи? Никои не можеше да предвиди. Промените следваха своя ход. Нови изпитания трябваше да премине и организацията на учителското синдикално движение. Тръгнало от Възраждането, спряло през годините на тоталитаризма, след голямата промяна през 1989 г. то започна отново да се възражда.

Март 1990 г.: XXVI конгрес на Съюза на българските учители прерасна в Първи учредителен конгрес на Синдиката на българските учители.

Още със създаването си СБУ очерта своите "параметри" на действие с чл. 1 от приетия устав: "СБУ е доброволна, независима организация за защита на гражданските права и свободи, на социално-икономическите, трудово-правните и професионални интереси на работещите в образованието."

Извънпартийност, демократизъм, независимост бяха "ключовите" думи и за общинската синдикална организация, която 47 делегати учредиха на 10 май 1990 г. Тя наследи всички пасиви и активи на казионните профсъюзи, в които в тоталитарно време членуваха всички заети в образованието - над 700 души по това време. Изграденият ИК беше с добър организационен опит и за кратко време - около 2 месеца - успя да формира 30 синдикални организации. Избраха се ръководни органи по демократичен път, без да се допусне външна намеса. В някои колективи всички пожелаха да бъдат приети

нето на Синдиката в обществото.

Първият проблем, който се появи в общината, бе във връзка със защитата на работните места на Павлинка Кътовска и Ангел Генчев - учители по математика в СОУ "Иван Вазов" - Мездра и Лидия Ганчева - детска учителка от ЦДГ - Игнатица (б. а. в момента директор на ОДЗ - Зверино). Не допуснахме тяхното съкращаване и с това доказахме, че можем и че трябва да ни се вярва.

Бързо поставихме началото на социалното партниране с коледната среща с представители на Общината, което завърши с договореност в протокол, подписан от кмета инж. Любомир Йотов, зам.-кмета Веселин Кръстев и гл. финансист на Общината М. Кръстева - за Общината, и Иванка Мишева, Атанаска Христова и Даринка Христова - за СБУ. С това споразумение беше уточнена системата за контрол върху средствата за образованието и преразходите, за отделяне на средствата за образование от тези на другите ресори и обявяване на видно място на свободните работни места в учебните заведения, които до този момент бяха в пълна информационна тъмнина.

Истината за тези първи години е, че много трудно се партнираше с държавните институции. Почти не знаехме как да водим разговорите, изненадите бяха много, заплатите закъсняваха, всичко зависеше само от благоволенieto на бюджетарите. Представителите на властта бяха любезни, но неискрени, все още

телските синдикати (СБУ, НУС и УС към КТ "Подкрепа"). Преговорите от страна на Общината водеше Красимир Николов, а понякога в тях се включваше и кметът инж. Цветко Петков. В онези дни имаше моменти, когато емоциите надделяваха, разменяхме си мрачни погледи, силни думи прелитаха и от двете страни, "децибелите" се повишаваха, но накрая успяхме да договорим за първи път една минимална работна заплата за работно облекло, 0,8% за годишно прослужено време (при 0,6% в страната), критерии при съкращаване и яснота за

ОУ "Христо Ботев" и СОУ "Иван Вазов" - Мездра, СОУ "Св. Кл. Охридски" - Зверино, ОУ "Христо Ботев" - Царевец и ЦДГ №2, 3, 5 - Мездра.

С всяка изминала година, след всяка протестна акция, у нас се затвърждаваше убеждението, че политиката, която води СБУ, ще се увенчае с успех, само ако основният елемент - солидарността - е налице. Много бавен и лъкатушен беше този път за утвърждаване. В много от протестите СБУ тръгваше сам, а ако успееше в нещо, то се ползваше от всички, вкл. и от нечленуващите в синдикатите. Учас-

Национален протестен митинг '2009

икономическото състояние в общината.

В следващите години се научихме да се борим за всяко наше право и да не отстъпваме от позициите си. Явяваха се нови и нови проблеми - след поредната смяна на правителство в страната се налагаше да започваме съвсем отначало. Не губехме кураж, учехме се в крачка, носехме отговорността за взетите решения. Не минаваше година да няма някаква форма на протест: от символични стачки, гневни декларации, писма и телеграми до държавни институции, та до ефективни стачки. Едва ли има друг бранш в страната, който да е иницирал, подготвил и провел толкова публични изяви, колкото СБУ.

Използването на стачката - най-крайното оръжие в синдикалните борби, в началото беше плахо, но никога страховито. Преобладаващият феминистки състав в бранша си казваше думата. С годините се натрупваше опит и битките ставаха по-решителни, но от крайни продължителни мерки се въздържахме, защото мисията ни на учители изискваше да щадим децата - бъдещето и за тях отстъпвахме кога и как да затваряме школските двери. Особено в детските градини. Участниците в ефективните стачки действия бяха най-волевите, решителните, непримиримите и убедени в своята роля синдикалисти. Във всички тези години най-активно участваха синдикалните организации при

тието в ефективните протести по Закона за уреждане на колективните спорове налагаше

Продължава на 4 стр.

До ОбКС на СБУ - Мездра, До Емилия Гарванска и Ваня Мишева - председатели на ОбКС на СБУ - Мездра, До всички председатели и членове на СО на СБУ в училищата и детските градини - Мездра

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

Уважаеми колеги, братя и сестри,

От името на Изпълнителния комитет на Синдиката на българските учители и лично от мое име Ви приветствам за Вашия професионализъм, социална чувствителност и отговорност към проблемите на средното образование, за Вашия самоотвержен труд в класната стая и детската градина. За това, че въпреки трудностите продължавате традициите, създавани прегу Вас и обучавате и възпитавате децата с много обич и топлота, с голяма гражданска и професионална отговорност.

Пожелавам Ви здраве и успехи, и нека заедно да вървим напред, обединени от единството и солидарността!

09.11.2010 г.
София

С уважение,
Янка Такева,
председател на СБУ

Честит 20-годишен юбилей, сестри и братя от СБУ - Мездра!

Въпреки своята юношеска възраст, СБУ е един зрял, авторитетен и много, много можещ синдикат. Това, което постигнахте през тези две десетилетия, Ви отрежда място сред отличниците в страната и Общината. Но най-голямото Ви постижение през годините на българския преход е утвърждаването у членовете на синдиката на чувството за солидарност, общност, сигурност в живота.

Благодаря Ви за всичко направено. Бъдете живи и здрави! Очакваме бъдещите Ви успехи за утвърждаване на модерното образование в Община Мездра!

Дилян Добрев,
координатор на КНСБ
за Община Мездра

Уважаеми братя и сестри, членове на мездренската общинска организация на СБУ,

2010 е знаменателна година за нашия Синдикат - той навършва 20 години! С повечето от вас, съвременници на създаването му, сме заедно през цялото време на неговото израстване и утвърждаване. Това бяха безспорно нелесни години - макар и с организационен опит прегу това, налагаше се да проложим в нова ситуация. В крачка се учехме на синдикализъм и партньорство, защото демокрацията и днес всеки я разбира по своему. Макар и афиширан предизборно от управляващите, плурализъмът не беше (и продължава да не е) угоден в период на управление. Трябваше да се учим да отстояваме мнението си и кога дипломатично, кога категорично, да бъдем непреклонни в името на интересите на образованието и работещите в системата. И успяхме - положихме основите!

Честита годишнина, братя и сестри АКТИВИСТИ! На ВАС, с които проправяхме пътя и продължаваме да стоим на поста! И на ВАС, които започнахте със СБУ, продължихте по други професионални и идейни пътища, но останяхте солидарни със СВОЯ синдикат!

Честита годишнина, братя и сестри синдикалисти от всички единадесет синдикални организации на мездренската общинска организация на СБУ, с които сме заедно вече 20 години - в мир и бран!

Честита годишнина, братя и сестри ВЕТЕРАНИ! На ВАС дължим опита, авторитета и мъдростта, които натрупахме!

Честита годишнина на младите, които избраха СБУ за свой синдикат и се вляха в редиците му!

Уважаеми социални партньори през годините - кметове, общински съветници, директори! Драги братя и сестри, председатели и синдикалисти от УС към КТ "Подкрепа" и НУС! 20-те години на СБУ нямаше да са същите без вас! Ние израснахме ЗАЕДНО - къде в партньорство, къде в противоборство, но винаги в името и в полза на по-доброто настояще и бъдеще на образованието и работещите в бранша на територията на общината и страната ни! Да бъдем солидарни, да поддържаме добрия тон и разбирателството за просперитета на образованието в общината!

Да продължим заедно - с толерантност и уважение, но с достойнство - твърдо и неотклонно!

Емилия Гарванска,
председател на ОбКС на СБУ - Мездра

Национална учителска стачка '2007

за членове на СБУ, в други имаше съмнение и недоверие и предпочетоха да изчакат. В ръководните органи бяха избрани най-добрите професионалисти и уважавани учители, много от които и днес продължават да оглавяват организациите: М. Йорданова, М. Златковска, А. Фикова, Е. Гарванска. Започналата разруха в страната след 1991 г. предизвика сериозна загриженост на Централата, преди всичко във връзка с приемането на Закона за народната просвета. Това положи начало

смятаха, че всичко зависи единствено от тях и че трябва само да им гласуваме властта. Но ние стояхме твърдо на позицията, че само с партниране и зачитане на взаимните интереси може да има добри резултати, от които да спечели българското образование.

След дълги преговори с установени точни правила, при спазването им от двете преговарящи страни, на 14 юни 1993 г. беше подписан първият общински Колективен трудов договор, с който се затвърди авторитета на учи-

ГОРДЕЕМ СЕ С ОПИТА И ПОСТИГНАТОТО...

От 3 стр.

лишаването от работна заплата в дните на протеста, което на фона на мизерните учителски заплати за някои членове беше трудно, а за мощния персонал - невъзможно. Но най-болезнена в тези дни бе липсата на солидарност и подкрепа от другите браншове и обществеността! Като самотна бяла ластовица беше подписката за подкрепа от лекарите и другия медицински персонал, поискана от нас през 2000 г. Подкрепящи декларации в годините изпращаха някои браншови организации в КНСБ (напр. тази на читалищните работници), но до истинска солидарност не се стигна.

В края на 2005 г. в продължение на 27 дни СБУ проведе множество митинги, бдения, лидерски шествия, стигна се дори до "гладна стачка". И отново бяхме сами, без подкрепата на другите учителски синдикати и браншови федерации в КНСБ. Въпреки това дадохме едно добро лице на българския синдикализъм и успяхме да покажем, че сме най-добре мотивираният и организиран браншови синдикат. Успоредно с учебните часове перманентно течеше "гладна стачка". В общината в нея участваха 30 човека, сред тях и хронично болни колеги. Присътвайки към тази крайна мярка, учителите целяха да се разберат, че борбата не е само за учителските заплати, а за националните интереси, най-важен сред които е българското образование.

Едва през 2007 г. учителското синдикално движение стигна до единство - по време на Голямата учителска стачка, която продължи цял месец. Тогава най-вече пролича необходимостта от сериозен стачен фонд. Видя се и отношението на обществото към стачните действия и в частност към учителите. Отношение, което показва нивото на гражданската зрялост на българското общество... Стачката в Мездра бе организирана след предварителни анкетни опитвания за изучаване мнението на учителството във всички учебни заведения, при стриктно спазване на принципа за доброволност и на Закона за уреждане на колективните трудови спорове и единодействието на трите учителски синдиката, довели до решението за формирането на Общински стачен комитет. В тези дни потърсихме и получихме родителска подкрепа. Докато в миналите години се чуваше "както искат пак даскалите", сега вече се разбира, че "бием камбаната", водени само и единствено за доброто на децата. Отношението се беше променило - малко, но все пак променило.

В детските градини родителската подкрепа беше най-голяма, въпреки че те щяха да бъдат най-потърпевши, заради затварянето им за продължително време. Стачката не завърши с подписване на споразумение, но много от промените в образованието след това бяха провокирани от нея. Един от резултатите бяха извършените ремонти в училищата през 2009/2010, с което в някаква степен се подобри училищната среда, а с нея и условията на учителския труд. Изграждането на общински родителски объединения, съпричастни с живота в учебните заведения, може да допринесе много, осо-

бено сега, когато се провежда реформата. Необходимо е да се положат усилия за това да се привлекат хора не само за спонсорирането в образованието, а такива, които желаят и умеят да го подобрят.

В дните на голямата стачка над 200 учители се събраха в Мездра на гаровия площад за митинг, където премерено и обосновано говорещите изразиха голямата си загриженост за състоянието на образовани-

Национален протестен митинг '2009

ето. Гражданите трябваше да чуят какъв е хала на образованието и че то върви към "ликвидация" и неграмотност на голяма част от подрастващите. Но нямаше кой да ги чуе, тъй като граждани и управляващи нямаше. Дали не трябваше да бъдат по-гневни и екстремни митингуващите? Възторг будеха изразните средства на текстовете от плакатите, декларациите, призивите. С красноречие то и чувството за хумор, с изобразителния талант и тънката ирония, учителите демонстрираха високи познания и умения не само в учебните часове, но и "на седянка". И въпреки че не се постигнаха исканията резултати и победители нямаше, по думите на проф. Кръстьо Петков "победи образованието". Европа оцени усилията на българските учители и отрази подobaващо събитията. Своята съпричастност засвидетелстваха Европейската конфедерация на професионалистите, чешките, румънските, шведските, руските, турските учителски синдикати и др.

След стачната еуфория дойде разочарованието. Някои от членовете (в СОУ "Ив. Вазов", СОУ "Св. Кл. Охридски" и др.) бяха разколебани и напуснаха синдиката, но останаха по-търпеливите, по-далновидните, по-устойчивите, за да продължат с упоритост и последователност, убедени в правотата на своето дело. От 280 членове в ОбСО останаха 210. След последната стачна вълна практически започна децентрализацията в образованието - съществена необходимост за протичане на реформата. На успех в сегашните условия можеше да разчита само всяка добре организирана структура. Затова първи приеха предизвикателството от ОУ "Хр. Ботев" и ОУ "Св. св. Кирил и Методий", последвани от СОУ "Св. Кл. Охридски" и СОУ "Ив. Вазов".

Новите условия изискваха синдикалистите да бъдат обучени за партньорството в про-

менните условия. На централно и местно равнище то се осъществяваше с експертната помощ на гл. експерт от централата на СБУ Гиго Йорданов и многократно от общинския координатор на КНСБ Делян Добрев. Обучението се провеждаше системно през годините, с международното участие на френските и шведски синдикати. През 1998 г. 25 активисти от мездренската общинска организация бяха на

двудневен семинар в база Бистрица (Витоша) с методическата и финансовата помощ на Лерерфонбундет - Швеция и СНЕС - Франция, като част от съвместната програма с двата синдиката. Обучението по различни въпроси се провеждаше периодично и при всеки необходим случай, затова през изминалите 20 години не се допусна грешка в нито едно протестно или друго действие на синдиката.

Най-трудно беше овладяването на умения за водене на преговори при сключване на училищните КТД с работодателите. Тези социални партньори са важен фактор, тъй като с тях се договарят условията на труд, допълнителният отпуск, а след въвеждането на делегираните бюджети - и работната заплата. Още през 90-те години на XX век ОбКС бе инициатор и помогна за учредяване на Сдружение на директорите в средното образование, което по-късно стана част от Съюза на работодателите. В някои учебни заведения се появиха затруднения с подписване на училищни КТД, поради желанието на някои директори да се покажат като такива, от които зависи само и единствено подписването. Усилия трябваше, за да се накарат да спазват Кодекса на труда. Честата им смяна водеше до учудващи недоразумения, с негативни последици за потърпевшите. Добре, че вятърът на времето отвя случайно попадналите в управлението на образованието на местно ниво!

Модерно поведение на управление проявиха директорите Вера Михайлова, Даринка Христова, Йорданка Димитрова (преминали през школата на синдиката), последвани от Маргарита Василева, Галя Богданова, Стоянчо Христов, Цветана Драглова. СО при ОУ "Хр. Ботев" в началото беше генератор на всички синдикални действия и промени, но с непрекъснатата смяна на рабо-

дотелите, поради индиректната ерозия, не можа да се справи добре. От 45 през 1990 г. членовете й се стопиха до 20 през 2010 г. Принципът "разделяй и владей" се прилагаше навсякъде, където това беше възможно, а то беше част от общата политика на работодателските съюзи.

През изминалите години ОбСО следваше своята политика за постоянни контакти с медиите. Единствено чрез тях беше възможно да кажем на обществеността какво и защо го правим. С коректност и правдивост се отличавахме излъчваната на Маргарита Стефанова, Мирослав Гетов, Тодорка Василева и оператора Цветомир Цветанов по "Медиа+". В репортажите им не се търсеше интригата и пикантността, а дълбочината и същността на образователните проблеми и последвалите ги събития. През всичките дни на Голямата учителска стачка през 2007 г. (както и предшествашите), за разлика от местния в. "Мездра 21 век" (който не написа нито един ред), репортажите на "Медиа+" информираха мездренската общественост и поддържаха духа на учителите в борбата им за техните права. Оценка за медийната съпричастност СБУ даде още на своя II Национален конкурс "Журналист на годината" на М. Стефанова и Цв. Цветанов, удостоени с почетни грамоти и предметни награди. И двете гилдии - журналистическата и учителската, държат в ръцете си мощно оръжие - словото, използвайки го правдиво и навреме на "ползурод". Вървейки заедно, ще успеем да съградим така необходимото за България гражданско общество.

От самото начало и досега СБУ минава през непроходими пътеки, прокарва пътища за българското образование. Още през 90 год. беше поставен сериозно проблемът за качеството на образованието, което нямаше да се подобри само със закриването на селските училища. Затова ОбСО организира общинска дискусия с авторитетното участие на д-р п. н. Мария Цоцова - Додова, Димитър Доков и активисти на синдиката. Към коментарите бе съпричастен и зам.-кметът инж. Геннадий Събков с оформено общинско предложение, публикувано във в. "Учителско дело", високо оценено от МОН с благодарствено писмо на министъра.

В годините, когато учителите бяха забравени от всички, СБУ организира национален конкурс "Учител на годината". По инициатива на ОбКС на СБУ през 2001 и 2002 г. такива конкурси бяха проведени и в Мездра. От представените за национална номинация бяха удостоени: със званието "Неофит Рилски" и специална награда - Иванка Мишева от ОУ "Хр. Ботев", а със званието "Неофит Рилски", специална награда и екскурзия в Турция - Пели Димитров от СОУ "Св. Кл. Охридски" - Зверино (2002 г.).

Стремежът към качество на подготовката, квалификацията и педагогическото майсторство е водеща за мездренското учителство. И то осъзнава, че сега най-важното, както казва нашата лидерка Янка Такева, е "че успехите ни зависят от нас и от всички заедно". Нашият учителски синдикат имаше късмета през всичките тези мъчителни години на прехода

СПОДЕЛЕНО

ИЗРАСНАХМЕ СЪС СБУ, ВЪРВИМ НАПРЕД СЪС САМОЧУВСТВИЕ!

Янка ТАКЕВА - председател на СБУ, 2003 г.: "Оказа се, че и в Мездра проблемите на образованието се решават с приоритет. Споделяйки постигнатото на просветното поприще, кметът Аспарухов сподели, че общината вече е готова да даде коефициент 0,9 за прослужено време на учителите, стига да излезе нормативното основание за това."

Нина ДАНКОЛОВА - секретар на община Мездра, октомври 1992 г.: "Учителите нямат политически искания, но искат достойна оценка на своя труд. А техният труд засяга всеки български дом и грешките в него оставят трайни следи и рефлектират по-късно във всяка област на нашия живот."

Марияна ЙОРДАНОВА - председател на СО на СБУ при ОУ "Христо Ботев" - Мездра, Национален протест'2003: "Присъединяваме се към Националния протест за подобряване на условията на труд в българското училище; за достатъчно средства за веществена издръжка на учебния процес; за нормален шанс за образование на нашите деца; за достоен статут на българския учител, равен с авторитета на възрожденския му колега."

Мая ИВАНОВА - председател на СО на СБУ при ОУ "Васил Кънчов" - с. Моравица: "Един от най-ярките спомени за дейността ми в Синдиката е свързан с приемането ми за член на СО. Впечатли ме топлото отношение на повечето ми колеги-синдикалисти, които преди това бяха мои учители. Друг спомен е избирането ми за председател на СО, гласуването ми доверие, както и увереността на колегите, че заедно ще се справим с всички предизвикателства в тези трудни за учителството в България времена."

Росица ЛАКОВА - член на ИК на ОбКС на СБУ: "Ентузиазмът на колегите ми помогна да развия организаторските си умения, да бъда солидарна и самокритична."

Дарина ДИМИТРОВА - секретар-касиер на ИК на ОбКС на СБУ: "Когато имаш желание и вършиш работата си отговорно, всички трудности се преодоляват. За тези 17 години преживях много неща: и хубави, и лоши. Имаше години с голям прилив на синдикални членове, имаше и такива с отлив, особено след стачката 2007. Но СБУ устоя и е това, което неговите членове очакват да бъде - темен защитник и съветник."

Маргарита ВАСИЛЕВА - бивш директор на ЦДГ №2: "Препоръчвам СБУ да съдейства за премахване на политизацията в образователната система, за обективността при организацията и провеждането на конкурсите за директор. Централата да изисква запазване на постигнатите договорености при пенсиониране на учители, защото не вярвам да има по-амортизираща професия от тази на учителите и в края на своята кариера те да бъдат подлагани на унижение."

Галина ВАСИЛЕВА - председател на СО на СБУ при ОДЗ - с. Зверино: "Днес СБУ е модерна, развиваща се организация, своевременно откликваща на исканията на членовете си. Само като членове на СБУ ще се чувстваме по-сигурни, ще знаем, че не сме сами и имаме съмишленици."

начело ни да бъде тази сърцата, дейна, бурно въртяна от вихъра на времето жена. Много болка и разочарования понесе тя, но надделя отговорността към учителството, силата на женския й дух и дълбока вяра в правотата на делото. Още през 1995 г. вълнуваща среща с над 200 учители от ОбСО в Черепишкия манастир постави началото на здрава връзка и симпатията, чак до 16 април 2003 г., когато - начело на експертна група из Врачанска област след среща с кмета Иван Аспарухов - при отпътуването тя възкликна: "Дай, Боже, повече такива кметове!".

През изминалите 20 години СБУ беше деен член като най-голяма федерация (80 000) в КНСБ. Че СБУ провежда европейски синдикализъм, говорят думите на покойния президент проф. д-р Желязко Христов: "СБУ усия!". В този период ОбСО имаше опора най-вече в лицето на координатора на КНСБ Делян Добрев. Той умело иницираше, координираше, подтикваше. Разгръщаше всяка тревичка по пътеката, по която трябваше да се мине, умело трасираше пътя на успеха напред. По всяко време се търсеше неговата експертна и безрезервна помощ - и се получаваше. Понякога трънлив, понякога гладък, с пропуски и грешки, с успехи и неудачи - всичко това съпътстваше пътя на многобройните синдикални членове.

Но най-силният и студен вятър брулуше синдикалните ли-

дери. Върху тях се трупаха недоволството на синдикалните членове, изискванията бяха големи, отговорностите тежки. Те трябваше да бъдат компетентен партньор и сериозен опонент на директор, кмет, МОН. Най-издръжливи в синдикалното ежедневие, успели да сплотят и мотивират членовете на своите организации, бяха М. Йорданова, В. Нинова, Т. Любенова, Настенка Иванова, Ц. Павлова, Емилиа Гарванска, Г. Василева, Аделина Фикова, Стефка Илиева, Д. Димитрова, Анг. Маркова. Те и сега са достойни лидери.

През тези две десетилетия пътят ни беше и труден, и стръмен, и... кален. Преживяхме радости, съмнения, недоверие. И какво ли още не надживяхме. В тези трудности узряхме, израснахме професионално, граждански и духовно. Повярвахме в собствените си сили. Затова да пазим и в бъдеще единството в синдикалните редици! Да сме независими от партийни и идеологически борби! Активни и последователни, с висока синдикална култура да защитаваме своите права и интереси. Да бъдем авторитетни участници в голямото европейско семейство, защото израснахме като истинска стабилна организация, с успехи и авторитет, силни със своите членове и съмишленици!

И нека Бог да ни помага да съграждаме успешно съдбата на България!

ЧЕСТИТ 20-ГОДИШЕН ЮБИЛЕЙ, БРАТА И СЕСТРИ!

Летописни бележки

ЧИТАЛИЩНОТО КИНО

Мирослав ГЕТОВ

Както свидетелства местният периодичен печат, гражданството на Мездра прави своя първи допир със седмото изкуство в началото на 30-те год. на ХХ век. "На 24 и 25 април т. г. в Мездра беше Държавното ученическо кино - хроникера през пролетта на 1931 г. в "Искърски фарь", което даде филма "Страданията на Исуса Христа" за гражданството и учениците от близките села. Последната вечер се даде филма "Геновева" за гражданите." Макар и епизодични, кинопрожекции са посрещнати възторжено от публиката: "Тепърва има да се разваме на това откритие и да разберем неговите потънкости - пише по повод първите "говорящи" филми вестникът. Човешкият гений граници не знае. Той прави открития, каквито не са съществували дори в плановете и фантазиите на най-съвършените божества, на които открития и в момента, когато ги виждаш и слушаеш, продължаваш да се чудиш дали това е истина или сън."

Съвсем скоро обаче, наред с апологетите на киното, се появяват и неговите отрицатели, които предупреждават за негативното му въздействие, особено върху подрастващото поколение: "Киното донесе една разруха, една развала върху младежта, която е непоправима - подчертава тукашната преса. Съ простотията при морал ние си живеехме и бяхме устойчиви на бури. С познания без морал ние вървим към един неминуем крах... Жени разголеми, напудрени, начервени, прегръдки, целувки, нощ, един час при нея - ето рая, ето блаженството! Това ни поднася днешната култура, за да убива човешкото у нас, най-вече у младежта, която при тези сюжети почва да се носи на едни леки криле, плува по повърхността и иска лекъ и разулен живот, пълен с удобства и суета. А не убива ли се по тоя начин човешкото у бъдещите строители на Родината? Може ли по тоя път да се отива към възходъ, към светли бъднини? - Не, не, не!... Ние или трябва да се стреснем или ще се провалим главоломно."

Така или иначе тази нова, модерна форма на развлечение разнообразява

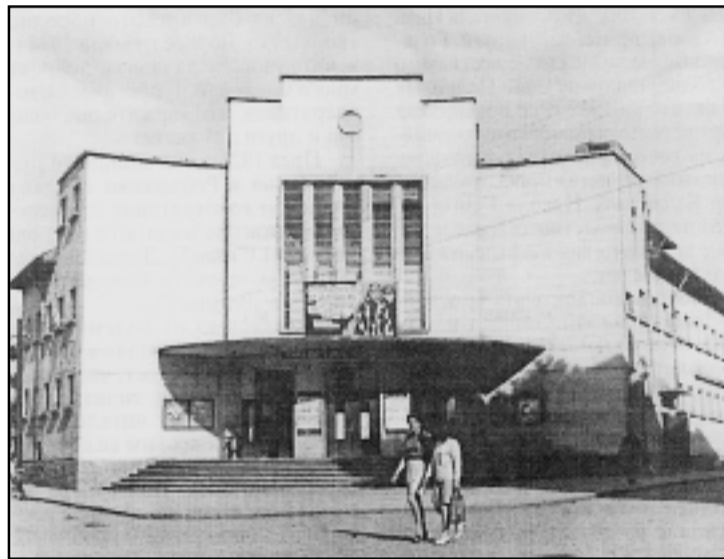
културния живот на мездренското общество. В началото на 1943 г. в "Искърски фарь" съобщава, че дружеството за българо-германско културно сближение (б. м. основано на 20.XII.1940 г.) е започнало проектирането на филми на "апарата на гимназиалния клон в Мездра", а през де-

собрствено кино.

На 19 февруари 1945 г. Настоятелството взема следното решение: "Възложи се на Боян х. Костов да организира проектирането на филми при условие, че като се покрият разходите за персонал, ток, филми, билети, реклами, наем и др., полученият чист доход ще се дели на две: 1/2 за

Дано Христов. Междувременно е сключен договор за доставка на филми с "Българско дело" - София.

Читалищното кино е открито официално без особена тържественост на **16 юли 1947 г.** с прожекцията на съветския игрален филм на режисьора Михаил Чаурели

кември с. г. информира, че "Въ сградата на Милань Каменополски се пригажда салон за кинопредставления от Боян Л. х. Костов."

За пръв път въпросът за откриването на читалищно кино е поставен за разглеждане пред Настоятелството на НЧ "Просвета" през пролетта на 1943 г. В отчетния си доклад пред общото годишно събрание, състояло се на 11 април т. г., председателят Христо п. Андреев посочва, че "...се е явило въ Мездра лице с киноапарат, което е поискало проектирането да става от името на читалището", за което последното е получавало 30% от

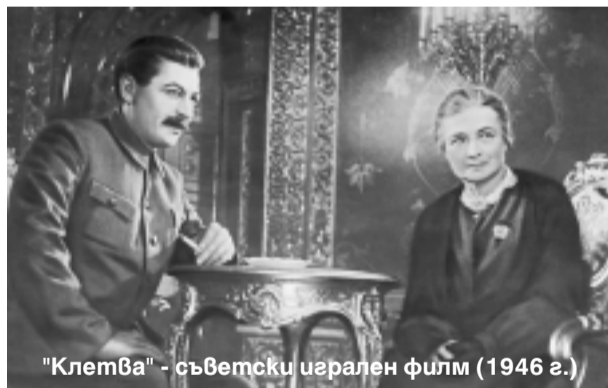
него и 1/2 за читалището." Две години по-късно, в началото на 1947 г., читалищното ръководство препоръчва на строителния комитет да обмисли сериозно въпроса за набавяне - и то в най-скоро време - на киноапарат, като намери и средства за изплащането му.

На 20 юни с. г. е решено да се открие кино и да се купи киноапарат, нов или употребяван. За целта е изтеглен кредит от Популярната банка в размер на 870 хил. лв., с който е закупен киноапарат втора употреба от системата "LUX" - собственост на плевенчаните Васил Попов и Маргарит Паяков. За

първа част от трилогията за Й. В. Сталин, отличена със златен медал на международния кинофестивал във Венеция през 1946 г. До края на годината са проектирани 128 филма, предимно съветски или произведени от киностудиите на острани от социаллагера. Паралелно се организират публични обсъждания на лентите, първото от които е през пролетта на 1949 г. на музикалния филм на реж. Иван Пириев "Сказание за сибирската земя".

През следващите 4 години средствата, събрани от прожекции на филми, са основно перо в приходната част на бюджета на НЧ "Просвета". Един пример: през 1948 г. приходите на читалището възлизат на около 5 580 000 лв., от които 2 423 000 лв. са от кинопрожекции. Въпреки това чистият приход е относително слаб (50 - 60 хил. лв. месечно).

През лятото на 1948 г. читалищното кино е прекатегоризирано на IV категория, а по-късно е повишено на III. Кинооператори през този период (1948 - 1951) са Мишон Петков (бивш кмет на Мездра), столничанинът Стефан Болчев и Нино Марков, помощник-кинооператори - Людмил Съслеков, Никола Цоликов и Васил Николчовски, касиерки - Виктория Пешо Митова, Донка Иванова и Живка Тинчева, билетопродавачка - Велка П. Динкова, а контрол-разпоредители (призлужници) - Васил Ковачев, Христо Митов, Ангел Тотев, Христо Данов и Илия Герасимов.

чистия приход от прожекциите, но поради слабото посещение приходът бил много малък. В края на с. г. читалищното ръководство отново дискутира този въпрос, отхвърля искането на Боян х. Костов читалището да му гарантира, че до 3 години няма да открива

кинооператор е назначен Никола Константинов от Враца, за билетопродавачка - Рагика Ангелова, за касиер-домакин - Михаил Патев, а за прислужници - Стойко Нанков и Петко Николов. С длъжността управител на киното е натоварен тогавашният председател на читалището

СПОРТЕН КАЛЕЙДОСКОП

Художествена гимнастика. 14 медала завоюваха състезателките на ЖКХГ "Анелия" - Мездра на VIII-ия международен турнир по художествена гимнастика за "Купа Импала", който се проведе в Стара Загора. По три отличия в индивидуалната нагпревара и на отделните уреди спечелиха Натали Цолова при 12-годишните, Чезара Статкова при 11-годишните и Тихомира Бонева при 8-годишните, а по едно - Александра Лашкова и Каролина Кьолина (11 г.), Ива Бенинска и Виолета Миловска (8 г.) и Екатерина Костова (7 г.). Треньорите на малките граци - Лили Николова и Цветелина Цинцарска, останала много доволни от представянето на своите възпитанички, тъй както "Купа Импала" е един от най-силните турнири с международно участие от календара на БФХГ. В тазгодишното му издание се включиха над 350 гимнастички от 31 клуба от България, Украйна, Испания, Босна и Херцеговина, Великобритания и Сърбия.

Шахмат. Състезателят на ШК "Локомотив" (Мездра) Даян Нинов зае първо място в своята възрастова група на шахматния турнир за Купа България "Пристис'2010" за юноши и девойки от 16 до 20 г., който се проведе в Русе. В нагпреварата взеха участие над 50 шахматисти от 14 клуба от страната, които играха помежду си по швейцарската система в 7 кръга. Даян оглави крайното класиране при юношите до 18 г. със 7 точки - актив, натрупан след пет победи, две ремита и нито една загуба. Освен купа и златен медал, той получи и парична премия. Междувременно в крайдунавския град се състоя открит турнир за мъже, в който Нинов раздели четвърто - осмо място с 5 т. (4 победи, 2 ремита и само 1 загуба). В средата на ноември единайсетокласникът в СОУ "Иван Вазов" ще се включи на първа дъска в приятелската среща между националните отбори на България и Румъния - юноши до 18 г., домакин на която е гр. Крайова.

През зимата на 1949 г. Настоятелството решава да бъде закупен от столичното кино "Благодеев" комбиниран тип киноапарат - френско производство от марката "Radion" ("главата" и предните части) и AEG (задните части). Сделката обаче пропага, тъй като е преценено, че машината е стара. За сметка на това през август с. г. от ДП "Българска кинематография" са купени два нови киноапарата "СКП - 26" - съветско производство, за 1 млн. и 500 хил. лв., заедно с тонусилвателна уредба. Допълнително от "Елпром" са закупени трансформатор и токоизправител за дооборудване на кинокабината. Техника-

та е платена със заем от 2 млн. лв., изтеглен от Българската инвестиционна банка (БИБ).

През пролетта на 1951 г. киното се отдели от читалището с пръв управител Георги Динков (считано от 7.III.с. г.), на когото е определена месечна заплата от 9 000 лв. Впоследствие то е одържавено и преминава към ДП "Кинификация", която разкрива своя кантора в Мездра (1954). Кинопрожекциите обаче продължават да се правят в големия читалищен салон (в сегашния Дом на железничаря) до началото на 70-те год. на миналия век, когато е построена сградата на бившото кино "Георги Димитров" (днешното кино "Роял").

Думите отлитат, написаното остава

ОБЩЕСТВЕНА РЕДКОЛЕГИЯ: Валентин Вълчев, Владимир Джаферски, г-р Герго Цонков, Иванка Начева, Ива Милчева, Маргарита Стефанова, Павлина Русева, Светла Дамяновска, Тогорка Василева. **Художник:** Евгени Кучков. **ГЛАВЕН РЕДАКТОР:** Кирил Раговенски 0885 685 986, **РЕДАКТОР НА БРОЯ:** Мирослав Гетов 0885 695 506

Всеки автор носи отговорност за публикациите си.

Ръкописи не се връщат. Хонорари не се изплащат. Броят е приключен редакционно в 13.30 часа на 16 ноември.

Предпечатна подготовка и печат „Алекс Принт“ ЕООД - Враца

АДРЕС НА РЕДАКЦИЯТА:

Мездра, ул. „Хр. Ботев“ 27, ет. 4, Радиодентър e-mail: mezdra21vek@abv.bg

1 ноември - Ден на народните будители

РАЗМИСЛИ

Светла ДАМЯНОВСКА

Запомнила съм едно изказване на моя позната, която шеговито твърдеше, че имената на всички хубави места по света започват с буквата "М": Малта, Малдиви, Мадагаскар, Мавриций, Майорка и т. н., та дори... Мездра. Е, Мездра не е екзотичен остров с бели плажове и зелени лагуни, а малък град на около 100 км от София. Градът, в който живеем. Красив е, зелен е, спокоен е... Наистина, няма тълпи от туристи, които да захранват с валута общинския бюджет, но пък и ние - местното население, не се чувстваме като туземци и обслужващ персонал.

Моята позната казваше още, че всички лоши думички в речника започвали с "Б": безработица, безпаричие, безразличие, безперспективност, безнадеждност... дори Балканите и България. Съгласна съм... донякъде. България не е лоша дума. България е територия в Югоизточна Европа, където виреят гореизброените лоши думи. А последиците са очевидни: българите (които също по принцип не са лоши хора) преминават границите на безперспективната Родина и поемат по света, в търсене на по-добър живот. Или направо потеглят от този към онзи свят - измъчени, разочаровани, смазани от живота и историческата си съдба.

Настоящият XXI в. е векът на знанието, интелекта в действие и... на новото голямо преселение на народите (главно народи, чийто национални проблеми започват с буквата "Б"). Векът на загубите. Те са много и разнообразни, но аз ще се спра на човешките загуби, загубите, от които боли най-много...

Един наш познат - покойният Любомир Радовенски, казваше (цитирам по памет): "Всички заминават. Тук остават само старите, болните и страхливите." Той не беше нито стар, нито болен (по онова време), нито страхлив. Той беше от оная четвърта категория оставачи - хората, които не желаят да заминат, защото тук е Родината им и тук има нужда от тях. Защото: "Камъкът тежи на мястото си", а "У дома и стените помагат", както твърди народът. Защото не може всички да заминем, оставяйки след себе си запустение. Той се вълнуваше и от миналото, и от бъдещето на града ни, приемайки настоящето критично, с болка, но и със стоицизъм и лека ирония... И до последно работеше, отстояваше идеите си, надяваше се да види осъществена мечтата си: да бъде открит музей в града ни, да се построи и заработи комплексът "Калето" - напук на кризисното време и хроничната липса на средства, той въпреки горчивия си реализъм вярваше, че това все някога ще стане факт.

Всички ние много добре си спомняме и един от най-дългогодишните председатели на

литературната група в Мездра - Георги Тодоров. Човек спокоен, умерен в преценките и изказванията, дипломат, тънък познавач на характерите и добър литературен критик на творбите ни. През 2011 г. ще се навършат 10 години откакто го загубихме... И продължава да ни липсва - неговото отношение към хората, способността му да обединява, да убеждава, да тушира конфликтите и да насърчава тези от нас, които все още проходаха в литературата. А хората си спомнят и преживяват загубата само на ярките личности, на хората, които са оставили следа в съзнанието им. Той беше човек, живял в две епохи: имаше ясни спомени за времето преди да дойде демократията и изпитваше искрено любопитство към настъпващото ново време и промените му. Учеше ни, че "Всеки сам трябва да оре нивата си", защото без труд и старание няма да се роди нито жито, нито литературна творба. И че винаги има смисъл - "Залудо работи, залудо не стой!", както е казал народът. Но и че "Луд умора няма..." - така по шеговит начин илюстрираше графоманската напористост... А той безпечно разпознаваше литературната къклица от здравето зърно. И умееше да отсява и творбите, и хората.

Не мога да не спомена и г-жа Мария Цоцова - Додова, защото със заминаването ѝ за Никарагуа литературният ни клуб не просто намал с един член, а защото загубихме талантлив и дълбоко етичен човек. И до ден-дневен е празно мястото ѝ на авторитетен арбитър по литературните и чисто човешки въпроси. Слава Богу, тя е жива и здрава. Живее в Матагалпа (друго хубаво място, започващо с буквата "М"), но и досега тъжи за Мездра и хората ѝ, и ни изпраща красиви, но болезнено носталгични текстове.

Защо ви накарах да си спомните за тези хора? Защо в такъв хубав ден - Празникът на народните будители, ви провокирам да поразсъждаваме за тези, които са си отишли - от града ни, от България, от този свят... Защото преди всеки 1 ноември се правят анкети и един от дължителните въпроси е: "Кои са съвременните будители?" И не само децата, но и ние се затрудняваме да отговорим. И тогава започваме да изреждаме исторически персонажи, започвайки с братята Кирил и Методий и завършвайки с последните бляскави личности на Възраждането. Това е удобен начин да демонстрираме добро познаване на историята и литературата, но показва липсата на реална оценка за хората и събитията от най-новата ни история и нашето съвремие.

Позволих си да спомена тези трима наши съграждани, колеги по перо и наши приятели, защото според мен и в най-малкия град, и в най-малкия творчески колектив има забележителни хора - хора,

които заслужават да бъдат уважавани и помнени. Хора, които са допринесли за промяната, за израстването, за издигане на интелектуалното ниво на общността ни. А това според мен са отличителни черти на будителите, съвременните будители, тези, благодарение на които сме постигнали това, с което се гордеем. За тази категория хора е днешното ми есе: за хората, които искрено смятат, че могат да променят нещата, че могат да извадят от удобната летаргия на рутината и да ни накарат да вярваме, да се борим, да постигнем нещо. За ентузиастите, които не работят за пари, а за резултати. И които ясно осъзнават, че това не е професия, а мисия, защото професионалните организатори (с работно време от 8 до 17 ч.) са просто чиновници, а хората, които умеят да запалят и да увлекат след себе си другите, за съжаление, са единици.

И още нещо... Губим хора, когато починат или заминат завинаги. Губим връзката с други, които уж временно са далеч, но в мислите си са тук с нас. Време е да се огледаме около себе си - да оценим и забележим хората, които сега работят "на полза роду", сега отделят от времето и от енергията си, за да направят нещо добро, нещо стойностно, нещо трайно за нас, за града, за страната ни... Такъв текст може да се напише за всеки творчески колектив - големи личности, видни наши съграждани има навсякъде, където се работи с душите на хората. Днес е ден за почит на тези хора, ден, в който можем да кажем: "Благодаря!". Хубаво е да го кажем, докато още са сред нас, докато могат да ни чуят - за да стоплим сърцата им.

А утвърдените, надлежно описани в енциклопедите будители никой няма да забравя. Защото с всяка буква от българската азбука започват

НАГРАДИХА ПРИЗЪОРИТЕ В ЧИТАЛИЩНИЯ КОНКУРС

Павлина РУСЕВА

На 1 ноември членове на литературен клуб "Христо Ботев" и на краеведското сдружение при НЧ "Просвета - 1925" - Мездра отбелязаха заедно Деня на народните будители. Съвместната проява откри Светла Дамяновска - председател на литклуба, която заслужи аплодисментите на своите колеги-творци с есето си "Размисли", провокирано от светлия българския празник. Посетне секретарят на НЧ "Просвета - 1925" Елиза Митова огласи резултатите от литературния конкурс "Моето читалище - от миналото към бъдещето", посветен на 85-годишнина от основаването на просветно-културното средище.

имена на поборници, интелектуалци, творци, учени, общественици. Нашето време не е по-бедно на личности, нито по-лесно от времето на османското владичество, Възраждането или на следосвобожденска България... Просто проблемите ни (онези грозни думички, започващи с буквата "Б") са по-различни.

В разгел "Хужожествена проза" първа и втора награда не бяха присъдени, с трета бе отлъчено есето на Цеца Тодорова "Моето читалище - моят дом", а с поощрителна - разказът на Даринка Цветкова "Човекът с бастиона". В разгел "Краеведска проза" първа награда също не беше присъдена, втора получи Веселин Димитров за "Моето читалище - от миналото към бъдещето", а трета - Светла Дамяновска за "НЧ "Просвета 1925 - Мездра" и Мирослав Гетов за "Празниците на културата "Мездра - май": една традиция с бъдеще". Наградите на призъорите (грамоти и парични премии) връчи председателят на читалищното Настоятелство Валентин Вълчев.

Но въпреки всичко, България е прекрасна. За нея си заслужава да се борим, да се стареем, да работим.

Честит празник, скъпи колеги! И помнете - в българската азбука има 32 букви. И всички те са добри и красиви. Трябва обаче много да внимаваме какво пишем с тях...

Децата на Мездра

СИМЕОН
2 годинки

Снимка: Мария ЦОЛОВА

В следващите дни
рожденици са:

Пламен Русев - гл. експерт в Общината, на 19 ноември, 61 г.

Каролина Кьолер - ръководител на мажоретния състав към Детския комплекс, на 19 ноември.

Павлина Русева - гл. библиотекар в НЧ "Просвета - 1925" - Мездра, на 21 ноември.

Явор Хайтов - адвокат, на 22 ноември, 41 г.

Борис Вутов - кмет на с. Очин гол, на 26 ноември, 62 г.

Нели Стоянова - кмет на с. Дърманци, на 26 ноември.

Елена Нанова - гл. експерт в Общината, на 27 ноември.

Богомила Коцева - кмет на с. Люти гол, на 27 ноември.

ИСТОРИЧЕСКИ
КАЛЕНДАР

НОЕМВРИ

7 ноември 1995 г. - по случай 50-годишния юбилей на железопътната ел. секция в центъра на Мездра е открита новата административна сграда на това подразделение на БДЖ.

8 ноември 2002 г. - на Архангеловден в Руска бяла е осветена църквата "Св. арх. Михаил", построена през периода 1995 - 2002 г. по инициатива на бившия кмет на селото Никола Иванов и на настоящия кмет Цветомир Цветков. Св. тайнство извършва Н. В. Пр. митрополит Калиник. На освещаването присъства вицепрезидентът на Р България Тодор Кавалджиев (1996 - 2001), а младата художничка Цветелина Максимова подарява на храма 6 олтарни икони.

12 ноември 1939 г. - Врачанският митрополит Паисий освещава църквата "Рождество Богородично" в Люти дол, чийто основен камък е положен на 21 септември 1936 г. По време на литургията владиката ръкополага в дяконски чин студента Васил Г. Тодоров и извършва венчавка и св. кръщение. В службата участва и Левкийският епископ Климент - ректор на Пастирско-богословския институт и игумен на Черепишкия манастир (впоследствие Старозагорски митрополит).

14 ноември 1914 г. - в Дърманци е роден художникът Димитър Македонски. Завършва живопис в Държавната худ. академия (1944) в класа на проф. Никола Ганушев. Уредник в СГХГ (1947 - 1965). Има 12 самостоятелни изложби (вкл. в Мездра през 1962 г.) и участия в множество общи експозиции. Негови платна са притежание на НХГ, СГХГ, галериите във Враца и Мездра, както и на частни колекции в Бразилия, Унгрия и Естония. Носител е на Наградата на София (1973) и на орден "Кирил и Методий" - I степен (1974). Починал на 27 юни 1993 г. в столицата.

14 ноември 1937 г. - в Руска бяла официално е открит първият в нашия край Общински дом. Върху двуетажната сграда на кметството, построена по проект на арх. Петър Дограмаджиев, е монтиран часовник с 12-метрова камбанария, който е произведен от столичната фирма "Гномонь". С най-голям принос за неговото въздигане са бившите кметове на селото Марко Кр. Дановски (кмет на Мездра 1938 - 1942 г.) и Асен Тодоров (към момента околийски управител). По това време Руска бяла е център на самостоятелна община с кмет Захарий Пеев, в чийто състав влизат още 5 села: Моравица, Паволче, Челопек, Крапец и Косталево.

23 ноември 1924 г. - на общоселско събрание в Мездра е сформирани Комитет за постройка на училище "Тодор Балабанов". За председател е избран търговецът Цеко В. Минински (сменен малко по-късно от кмета Иван Мишев), за подпредседател - Христо Георгиев, за секретар - Велчо Николов, за касиер - Иван Тошев, а за членове - Минко Цветков, Неко Вацов, Пешо Митов, Петър Белев, Ганчо Нешев, Кото Кацарски и Гурко Н. Новкиришки. На 23 август 1925 г. е положен основният камък за построяването на новата училищна сграда, която е завършена три години по-късно - през лятото на 1928 г.